

ÁDÁM TAMÁS

Veri az ördög a feleségét
Interjú Pásztor Erzsi színművésznővel

Pásztor Erzsi Kossuth-, Jászai Mari- és Balázs Béla-díjas magyar színművésznő, érdemes művész, a Soproni Petőfi Színház és a Turay Ida Színház örökös tagja 1936-ban született Budapesten Pápay Erzsébet néven.

Általános és középiskolába Újpestre járt, 1955-ben érettségizett, 1959-ben végezte el a Színház- és Filmművészeti Főiskolát. Az akadémia után a debreceni Csokonai Színház tagja lett. 1961–1964 között a budapesti Petőfi Színházban szerepelt, 1964-ben egy évet töltött a szol-

noki Szigligeti Színházban. 1965–1978 között a Pécsi Nemzeti Színház művésznője volt. 1978–1983 között a Mafilm társaságához tartozott, majd hosszú évekig a Madách Színházban játszott. 2008-tól 2011-ig a soproni Petőfi Színházban lépett fel, közben a Szegedi Nemzeti Színházban vendégszerepelt. Az utóbbi években a Karinthy Színházban és a Játékszínben vállal szerepeket. 2003-tól a Turay Ida Színházban is játszik. 2018 elején végbélrákot diagnosztizáltak nála, átesett több műtéten, kemoterápiás és sugárkezelésen is. 2018 őszén visszatért a színpadra. Gyakran filmezik.

Lehetetlen felsorolni valamennyi szerepét. Olyan filmekben játszott, mint a legendás *Tenkes kapitánya*, vagy a már ugyancsak klasszikusnak számító *Veri az ördög a feleségét*, amelyért megkapta a Filmszemle „Legjobb női alakítás” díját. Talán mégis legtöbbször a *Szomszédok* Janka nénijeként ismerik.

Miért kellett nevet változtatnia?

Mert a Pápay Erzszi színésznev már foglalt volt. Talán másodéves lehettem a főiskolán, amikor játszottam valami kis szerepet. Akkor mondta a rendező, találni kellene nekem valami rendes nevet. Semmi nem jutott eszembe, végül aztán a keresztnévem vezetékneve lett a művésznévem, így lettem Pásztor.

Debrecenben kezdte pályafutását.

Leszerződtem Debrecenbe, ahol Szendrő József volt az igazgató, aki nagyszerű ember volt. A plakáton már Pásztor Erzsiként szerepeltem. Akkor még az volt a módi, hogy egy hónapban kétszer kaptunk fizetést. Nyáron feljöttem Pestre, utánam küldték a gázsit. Igen ám, csakhogy nem vehettem át, mert nem tudtam igazolni magam, lévén a személyimben a Pápay név szerepelt. Szaladgáltam mindenféle hivatalokba, míg aztán átírták a nevem.

Továbbra is vidéken maradt; Szolnok, Pécs következett, fantasztikus szerepekkel.

Azt hittem, ez az időszak nem tart sokáig, bár ez nem is annyira érdekelt, mert nagyon boldog házasságban éltem. Megjegyzem, egy ideig nem is játszottam, férjem volt a NAGY színész, én meg vezettem a háztartást. Gondoltam, majd csak rám kerül a sor. Végére is rám került, tényleg sok szép szerepet osztottak rám.

Amikor vidéken játszott, nem álmódzott arról, hogy egy nagy pesti színház leszerződtesse?

Nem vágyódtam különösebben a fővárosba. Igazából kielégített az, hogy nyáron feljöttem. Mindig játszottam nyáron is, tévében, filmen, állandóan foglalkoztattak. Sajnos azokról a szerepekről sokan nem tudnak, azt kérdezik: hol jártam eddig?

Szegedet el ne feledjük!

Székhelyi Józsi igazgatott akkor. Szegeden is remek szerepeket osztottak rám. Imádtam a várost, a színházat. Érdekes, hogy előtte soha nem jártam a Tisza-parti városban. Király Levente (a Nemzet színésze – a szerk.) osztálytársam volt a főiskolán, vele is ott találkoztam újra. Meglehet, előrébb tartanék, ha korábban feljövök Budapestre, de fene se bánja, jól van ez így!

Nem nagyon tűnik fel fogadásokon, rendezvényeken.

Miután több mint negyven éve egyedül élek, soha nem mentem el ilyen helyekre, még ha meghívtak, akkor sem. Mert utáltam azt a csörömpö-

lést. Mit keresnék én ott?! Egyik lábamról a másikra álljak? Még ha az ember párban megy, az más. Ez nem nekem való. A Kossuth-díj átadására az öcsémék feljöttek Pécsről, hogy ne egyedül menjek, mert a kislányom a munkája miatt nem tudta elintézni a szabadidőt.

Egy időben a lánya haragudott önre, nem is beszéltek.

Így van, nem szerette ezt a pályát. Most már megbékélt.

Hogyan tanulja a szöveget?

Mindig hajnalban kezdem, mert addig nincs nyugtom, míg nem tudom tökéletesen a szöveget. Ülve memorizálok. Amikor megyek a próbára, még a kocsiban is tanulom. Olykor rám is dudálnak, hogy ne aludjak.

Rengeteg szerep fűződik a nevéhez. Van, amelyik a szívéhez nőtt?

A *Koldusopera* végigkísérte az életemet, a fiatalságomat juttatja eszembe. De a *Macskajátékot* is említhetném.

Kedvenc filmemben is játszott. Hogy emlékszik a forgatásra?

A *Veri az ördög a feleségét*-re gondol?

Arra.

A Balatonnál forgattunk, csodálatos volt. Akkor nem kellett castingolni. A rendező, András Feri azt mondta: itt a forgatókönyv, olvasd el! Eljátszottam egy szerepet.

Éllem mondja ezt. Ma már a casting bevett gyakorlat.

Valóban, most egy reklámhoz is casting kell. A neves kolléganőm elment egy ilyen válogatásra, ahol azt mondta neki egy fiú: néni, akkor jöjjön be! Mondta ezt Zsurzs Katinak, a kiváló színésznőnek, már bocsánatot kérek! Álljon már meg a menet! Hát ilyen időket élünk...

Térjünk vissza még kicsit a Veri az ördög...-höz!

Nagyon jó hangulatban zajlott a forgatás, és ne feledjük el: a film még ma is aktuális.

Mi a különbség a régi és a mostani forgatás között?

Semmi sem változott, forgatni mindig jó. Mondhatnám, kikapcsolódás abból a munkából, amiben az ember naponta részt vesz. Pedig hát a színházat imádom. Csak most már nem nagyon hívnak, alig készülnek filmek.

Azt írják a kritikusok: alapvetően komikai tehetség, furcsa, belső indíttatású groteszk humor színezi, de a tragédia sem idegen tőle. Egyetért ezzel?

Abszolút.

Fontosak a díjak?

Nem, de jólesik az elismerés. Csak az a baj, hogy lejáratták. Nem szeretek ilyet mondani, de ez az igazság. Nekem a mai napig öröm, ha felnézek a szekrény tetejére, mert ott tartom a rangos kitüntetést, a szobrot. Minden nap megnézem, élvezem és örülök, hogy ott áll, mert gyönyörű maga a szobor is. Egyáltalán nem zavart, hogy hetvenöt évesen kaptam meg a Kossuthot. Kerényi Imrével alig ismerkedtünk meg, azonnal kirúgott, aztán visszavett, közben felterjesztett Érdemes Művész címre, akkor furcsa volt. Csak hát ez nem így működik. Kézbe kell venni, kijárni. Székhelyinél vendégszerpeltem Szegeden, hetvenéves koromban felterjesztett ugyanerre a díjra, és nem kaptam meg. Azt mondta: anyukám, majd jövőre végigjárrom őket, a lakásukra is elmegyek. Elment, és megkaptam. Egy évig harcolt érte, lejárta a térdét. Mindenkinek megvan a jelöltje.

De a néző látja, ki tehetséges.

Látja, csak éppen nem ő választ. A közönség csak arra szavazhat, akinek a nevét elé teszik.

Újpestről mi jut eszébe?

Ott születtem, a Tél utcában, azt a házat már lebontották. Nagyon szeretem a várost, ma is ott élem az életemet, noha Angyalföldön lakom.

Tervek, meghívások?

Több tervem van, de erről nem szeretnék beszélni, meglepetés lesz. Ha lesz még időm, megcsinálom.